

SEDEMNAJSET

Vchera naletjah na njakakyv hlapak, kojto prodavashe kuchence.

Prodavashe go v samoto nachalo na Knez Mihajlova i grizeshe kraishtnik hljab. V zhylt kashon se vyrteshe sharplaninsko kutre s kafjav kosym. Malkata dundesta skokлива topchica s topyl dyh i dve lyskavi kopcheta vmesto ochi, nadnichashe ot kashona, mushkajki doverchivo vlazhnata si mucunka v shepite na belgradskite krasavici.

Belgradskite momicheta pishtjat po edin osoben nachin: v tehniya pisyk ima bezochlivost, koketnichene, glezene i predizvikvane na opasnost... Ima i pokana za chukane, razbira se!

Kucheto, inache, mnogo prilichashe na prijateljat mi Ale. Beshe hubavo, mlado i tromavo, toku-shto pristignalo na Knez Mihajlova ot Vechnite lovni poleta, pylno s doverie i nadezhda.

Naj-cennoto neshto vyrhu nechie lice za men sa trapchinkite na buzite. E, ta tova kuchence imashe trapchinki, pone mi se stori, che gi ima. Tochno kato Ale. U tochno kato moja prijatel i to izglezhda vjarvashe na sluchajnite minuvachi, doverjivashe im mucunkata si i gi blizheshe s ljubov, dokato navsjakyde naokolo tytneshe golemijat grad, zabyrzan neznajno nakyde, typcheshe i unishtozhavashe slabite i naivnite, kupuvashe i prodavashe... Tochno kakto Ale, i tova malko kutre ot kashona ne se grizheshe na kogo shte prinadlezhi - beshe syzdateno da go obichat!

Gledah kak se opitva da se iztyrkalja ot kashona si i njakak si znaeh, che otnjakyde shte trjabva da se pojavi i Mima Lashevskaja. I tja naistina se pojavi; probi si pyt s lakti prez tylpata, dyvchejki gevrek - otchupi parche i go podade na malkoto kuche, koeto zaskimtja ot shtastie i zavyrtyja opashka. Otnovo prisystvah na pyrvata im sreshta v chasa, kogato se zapoznaha - i, vizhte, kupih j go, tova kuche - izponasybrah vsichkote si mangizi, s koito trjabvashe da prezhiveja do pyrvi, natypkah v rycete na selskoto momche kym dvajset i pet hiljadarki.

- Na men li? - pitashe stypisano momicheto s pylna usta.

- Ami, az...

Kuchenceto beshe, ochevidno, dovolno ot novata si sobstvenichka. Vyrteshe opashka v nejnija skut.

- Na teb... - kazah i pobjagnah, bez da se obyrna, mislejki, che na malkoto kuchence shte mu e dobre pri neja; edinstvena v tazi tylpa tja prilichashe na Mima Lashevskaja. Tova e vsichko, koeto mozhah da storja za prijatelja si Ale dnes, kogato sym napylnno svoboden chovek, napylnno svoboden i sam, *chetirinajset godini sled vsichko*, koeto se sluchi s nas i Mima.

Potynah v rekata ot peshehodci, kojato teche po Knez Mihajlova, sramuvajki se kato dzhebchija-amatjor ot svoja zhest, ot pileeneto na parite, koito njamam, ot minaloto, ot vsichko...

I taka, chakahme nachaloto na snimkite i za da zhiveem, vzimahme nazaem ot imeto na blizkata filmova slava na Ale. Poznatite ni davaha s nedoverie, no vse pak davaha, hipnotizirani i sami ot filmovija mit i vsichki neverojatni razkazi za neochakvan uspeh. Plashtaha, zashtoto ne iskaha da se okazhat edin hubav den budali. Vyv vsichko tova imashe njakakyv osyznat risk, kaktto ako mangizite se zalozhat na

chislo, koeto rjadko se pada na ruletkata trange-frange. No vse pak, vednyzh se pada!

CHetjahme za koj znae koj li pyt romaniziranata biografija na Dzhejmz Dijn, edna evtina broshurka, kojato тази zima se prodavashe po vsichki budki. S chasove se vzirahme vyv vitrinata na Brankova ulica, kydeto beshe nalepena najpylnata paranoichna sbirka ot fotografii na Dijn, koito njakoga sym vizhdal. Mladijat frizjor ni beshe neshto kato konkurencija; i toj si vyobrazjavashe, che prilicha na Dzhejmsik.

Ne moga da se setja po kakyv nachin, no tezi sedmici se hranehme kato bogove! Stanahme chesti gosti na pivnicata "Grand" na Knez Mihajlova, (tochno sreshtu Amerikanskata chitalnja), kydeto zaedno s ogromnite halbi bira mozheshe evtino da se poluchi i vkusna kavyrma, kojato potreperva na ezika. V тази pivnica imashe ot poslednite sledi ot onova, koeto se naricha "starijat Belgrad". Proshtavaha se vicovete i ostrotite, peeha se stari gradski pesni - v "Grand" vitaeshe syrdechnijat chrevougodnicheski duh. Kraj visokite masi, pokriti s planini kljopachka, se smesvaha lichani-nosachi, sobstvenici na dvukolki pred univermaga "Mitich", sys sluzhiteli ot blizkrite banki; bar-dami se izpovjadvaha pred celomydreni chinovnici ot zastrahovatelnija institut, a nie dvamata se pomazvahme i na ednite, i na drugite, estestveno, bez uspeh. Nashijat tip momcheta oshte ne beshe na moda - uteshavahme se, gyltajki topli pasteti. Ne krija, chuvstvahme prevyzhodstvo sami sys svojata goljama tajna, nad tezi obiknoveni myzhe i zheni, koito zhiveeha za vkusen zalyk i dobra glytka pivce. Za razlika ot tjah, nie dvamata prezhivjavahme samo, za da podgotvim Ale za golemija skok. Oprilichavahme se na shampioni po vreme na trenirovki. Ale beshe systezatel, a az - trenjor! Zaradi tova, javno, se otkazvah ot po-dobrite parcheta meso i mu gi prehvyrlyjah v chinijata, mychejki se da zabelezhi moeto

samolishavane. Ostanalite posetiteli na "Grand" ne mozheha i da synuvat, che sred tjah se hrani edinstvenijat zhiv naslednik na velikija myrtyv Dzhejmz Dijn. Nalivaha se s bira, lazeha vecher prez ostatycite: razdrobeni pryzhki i kraishtnici hljab - gmurkajki se v razleti lokvi bira.

Vednyzh zavedohme Mima na pasteti i bira v starija "Grand".

Dyrzhahme ja za ryce i bjahme shtastlivi, kogato do nashata masa se dotytri pijan predpriemach. Imashe kryvjasali ochi na policaj, otdaden na piene, i razhlabena vratovryzka. Razdade ni vizitni kartichki, na koito pisheshe "Direktor Eksport-import".

- SHTe vi prechi li mnogo, ako edin ostarjal poznavach se naslazhdava na vashata mladost? - zapita toj, kato potopi i dvata si lakytja v lokva bira.

Zamylchahme.

- Kakvo stava? Prodylzhete si! Obicham da slusham nashata mladezh! Nashata chudesna mladezh, za kojato se borihme... Iskate li da rabotite pri men? CHudesna rabota! Otlichna firma! Samo pokazhete na vhoda vizitnite kartichki... "Eksport-import"! Hopa!

Prodylzhihme da razgovarjame za vremeto i pushecite.

Eksport-importyt izvestno vreme ni gledashe, a sled tova se zavrja v liceto na Mima:

- Izvinete za nediskretnostta, hubavice, no koj vi shiba?

Zanemjahme.

Ale poiska da go udari, no az mu zadyrzhah rykata.

Kazah:

- Ostavi go, toj iska samo da ni shokira!

- Ne, ne, dejstvitelno... - prodylzhi "Eksport-importyt". - Ne bydete esnafi! CHukajte se, deca, svobodno si se chukajte! SHibaneto e velichestveno neshto! Velichestveno se shibajte! V

shibaneto e spasenieto! A kogato svyrshite, elate da vi dam rabota! Na polovinata Srem sym dal rabota... Srem, Banat i Bachka, tri syrca junashki!

Zavleche se pochti na chetiri kraka do bara, razpiljavajki sled sebe si edri banknoti.

Kogato po-kysno poiskahme da platim, kelneryt ni kaza, che vsichko bilo plateno i ni popita, dali ne zhelaem oshte neshto, tyj kato i tova neshto, koeto sme shteli da pozhelaem, syshto bilo plateno.

Ne pozhelahme absoljutno nishto.

Edna vecher v "Grand", kojato tolkova mnogo obeshtavashe, beshe opropastena zavinagi.

Mozhe bi neshto ot blagorodnata ni ludost se noseshe iz belgradskija vyzduh ot kraja na petdesette godini - koj znae? Gradyt vse poveche se otvarjashe za sveta, rushaha se v prah i pepel kvartali ot mrachni naemni kyshti, a na tehните mesta nikneha blokove, zahvyrlili elegantno ot etazhite si otlomki ot skeli. Belgrad gyltashe svobodnite prostranstva, presushavashe blatata, prostirashe pod kolelata na svoite avtomobili kilometri nov, devstveno gladyk asfalt. Vseki v Belgrad chakashe neshto: apartament, rabota, povishenie na zaplatata, kola, pytuvanija... Vitrinite na knizharnicite se zatrupvaha ot novi knigi, a prevodachite zatyvaha v rabota do gusha, za da zadovoljavat razpalenata zhazhda na chitatelite s naj-novi prevodi ot anglo-amerikanski i frenski pisатели. Vsjava sedmica noseshe po njakoe otkritie: poezijata na amerikanskite negri, upoitelnite prevodi na Prust, strahotnite myzhki prikljuchenija na Heminguej v Afrika, otrovnija Foknyr i novite dramy na Tenesi Uiljams i Artyr Milyr; vsichko ednovremenno, vsichko na prazen stomah - prekaleno tezhko jastie za izgladnelite ni vkusove. Vylnuvahme se kato deca pred svetovnija razkosh, kojto zatrupvashe novija ni grad.

SHotlandskoto uiski pristigna zaedno s absurdnite Sarojanovi razkazi za armenci; frenskijat konjak sys Sartrovoto "Terzanie" i "Izgnanieto" na Kamju. ZHuliet Greko ni prodavashe ekzistencialistichna koprina, bez da syblichia chernoto si polo, a starijat Luis Armstrong potegli sys zakysnenie v zavoevatelen pohod kym nashite syrca, izvivajki "Esen v Nju Jork" i "Zvezdi padat nad Alabama". Narkotizirahme se ot zlatnija trompet na rannija Majls Dejvis (po kvartirite cyfteshe urodlivoto cvete na negovite sinkopi), zadyhvahme se s nostalgichno zaharosaniya zvuk na kysnija Djuk Elingtyn, razgadavahme tajnstvenite dzhungli ot tonove na Telonius Monk, raztapjahme se ot Erol Gardnyr ("Remember April").

Tova bjaha godini na luda zhazhda, s kojato lekoverno gyltahme vsichko, stigasho do nas izzad zavesata. Na vsichko vjarvahme i se mychehme da podrazhavame na novite geroi. Stranite otvyd zavesata vse poveche i poveche ni primamvaha i pochnahme da si gi predstavjame kato shtastlivi ubezhishta, kato njakakvi lazurni gradove, kydeto edin hubav den shte se pojavim i v mig shte ni poznajat, shte ni pokanjat i nagradjat za prekaleno dylgata ni ljubov i neizkazan kopnezh na bedni rodnini ot provincijata. Tezi mygljavi strani i gradovete v tjah, tezi shtastlivi, zagoreli na slynce momcheta s vsichki zybi v ustata si i platineni momicheta, uchtivi i mili, se sglobjavaha v kletite ni glavi ot njakakvi si reklamni otpadyci, chuzhdi etiketi, ot filmite i skypite predmeti, koito vizhdahme po vitrinite i v chuzhdite kyshti - gradjahme s tezi neshta ot goljamoto bunishte svoite kuli - parche po parche, taka iznikvashe predstavjanija maket na sveta, v kojto si struvashhe da se zhivee, zaradi kojto si zasluzhavashe da se strada.

Na mnogo, koito bjaha izbjagali ot stranata, po onova vreme im beshe prosteno - mozheha da se vyrnat i naobikoljat rodninite, da se sdojrjat s rodnata. Slushahme vylnuvashtite im

razkazi za neochakvani uspehi, razglezhdahme bogatstvoto, koeto sa spechelili tam: blede fotografii na kyshti sred zatreveni ploshti, koli i svetli zheni sys zapadni deca. Kosene na treva.

Vizhdahme po kafeneta i ulici tezi bivshi begylci: njakoi bili izbjagali, skriti pod vagona, njakoi pesh, prez avstrijskrite planini, drugi prosto otkazvali da se vyrnat sled njakoe sluzhebno pytuvane i ostavali i se sybirali v lagerite iz Severna Italija, otkydeto posle gi izprashtali v Kanada i Avstralija. Zapoznah se i s mladezh, kojto prepluval Adriatichesko more sys skif, kato stignal blagopoluchno do Bari; i s edin drug, kogoto prijatelite mu zaplombirali v zapechatan vagon, pytuvashst s njakakyv taen tovar do Gyrcija. Tezi pytnici slepoci se percheha pred bivshija si grad s predizvikatelno obleklo. Ne mozhehme da otdelim istinata ot lyzhata v tehnite izpovedi, no vsichkrite mi nedorazumenija sys sredata, v kojato zhiveeh, gubeha znachenieto si pred vyzmozhnostta edin den i sam, takyv, kakyvto sym, da zakracha tam, kydeto naistina mi e mjasoto, i che tutaksi vsichko shte byde njakak si uredeno i izgladeno: vsichki nevoli shte se svyrshat tam, otvyd zavesata, a santimentalnoto mi vyzpitanie shte byde obogateno. Ochakva ni obetovana zemja, kydeto Mima, Ale i az bratski shte delim uspehite, a tova, koeto zhiveem sega, e samo svoego roda vremenna chakalnja - pauza, kojato shte byde izpolzvana za podgotovka, za uvelichavane na nashija char i znanie, za da se izpylnim kolkoto se mozhe s poveche omraza, kato zhivi akumulatori, kym vsichki, nemogli da ocenjat navreme goljamata ni stojnost. Sljapo vjarvahme, che ni ochakva chudo.

I edna sutrin, v nachaloto na april, chudoto naj-setne vze da stava!

Pojavi se pod nashija blok v obraza na Mima Lashevskaja, kojato ni syobshti, che nachaloto na snimkite bilo nasrocheno za

sledvashtija den, v shest chasa sutrinta, vyv Filmovija grad. Tazi vest otekna kato izstrel v pustija koridor na Pырvi blok. Probudihme se, chudejki se kolko vreme sme prekarali, ljushkani ot svoite filmovi synishta. Obhvana ni bezumen strah. Denjat na reshitelnata bitka e veche opredelen. SHTe ja specheli li Ale, ili shte ja izgubi? Ot tova zaviseha mnogo neshta. Mezhdru drugoto i nasheto syshtestvuvanie v tozi negostoljubiv grad, v kojto sme zatynali do gusha, s dylg ot trijset i pet hiljadarki, vzeti nazaem ot dvesta mesta. Ako Ale uspee, shte vyrnem tozi dylg i shte se otyrvem ot koshmara. SHTe si kupim proleten garderob: dva chifta platneni pantaloni, italianski flanelki ot okaziona, dva chifta kozheni mokasini s tymnokafjaj cvjat... SHTe se pojavim na styrgaloto ednakvo oblecheni, tochno v momenta, kogato eksplodira aprilskata elegantnost. Dzhobovete ni shte bydat pylni s vnosni cigari i drebni za avtobus. Prez tozi april taka zhelaehme vednyzh da se otyrvem ot mizerijata i chuvstvoto, che sme presledvan ulichen divech! Dnes mi e i smeshno, i tyzhno, che sme zhelaeli tolkova malko. Trjabvalo e da zhelaem nevyzmozhnoto, Vsichko!

Mima, kakto vsjakoga, byrzashe nanjakyde. Preskochila bila do nas samo za da ni syobshtjala, che "izgarja za starite drugari" i oshte vednyzh da pogledala stajata, kydeto sme bili prekarali tolkova hubavi chasove. Estestveno, shteli sme ot drugi den da vzemem pod naem kvartirka njakyde v grada i sme shteli da se sreshtame s Mima po-chesto.

Izpushihme po edna proshtalna cigara na balkona, a sled tova Mima izkomandva: raz, dva, tri - i izstreljahme trite gorjashti fasa prez perilata. Miminata ugarka stigma naj-daleche. Fasovete padaha dylgo i oshte izvestno vreme, sled kato padnaha, dimjaha ot trevata pod nashija pavilion.

Tri treptjashti tynki dima.

Prekarahme spokojno tazi nosht.

Prelistih oshte vednyzh knjigata za Modiljani.

Sybudihme se v chetiri chasa: beshe oshte tymno. Komnen speshe s lice, zavrjano vyv vyzglavnicata. Otkradnahme mu chift cherni chorapi za Ale. Az dadoh nazaem na Ale kozhenoto si jake, edinstvenata dobra chast ot oblekloto mi, kojato imah po tova vreme. Pod jaketo toj obleche Miminija pulover. Poglednah go: beshe dobre ekipiran za systezanieto. Ale, mojat rasov kon, njakolko chasa predi starta za goljamata nagrada na Hipodruma.

- Vse pak, njakak si mi e zhal... - kaza mi, brysnejki se pred spukanoto ogledalo.

- Za kakvo, mamka ti?

- Za vsichko. Za stajata...

- Za byrlogata, iskash da kazhesh?

- Nedej taka... - kaza. - Imahme pokriv nad glavata! Ne beshe syvsem losho tuk...

- Ne bilo, lajna! - kazah. - Vizh samo na kakvo prilicha! Hej, shte imame naj-gotinata kvartirka v grada, samo da ni potrygne! A shte ni potrygne, v tova sym siguren!

- Ne vikaj... - reche Ale. - SHTe sybudish Komnen...

Navede glava pod strujata na cheshmata, a sled tova raztryska hubavata si kosa i ja iztyrka i izhabenija peshkir. Ogleda stajata. Pochuvstvah, che syvsem malko mu trjabva, za da se vyrne pak v krevata i da se zavie prezglava s odejaloto.

- Da vyrvim! - kazah. - Njakoga shte opisha tova izlizane v romaniziranata ti biografija!

- Dryn-dryn... - kaza toj i izleze ot stajata, bez da se obyrne.

Prospah njakolko spirki v polupraznata "trojka", kojato dryncheshe kym Koshutnjak. Mima ni chakashe na poslednata spirka, dovyrshvajki kiflata si.

Nagazihme i trimata v utrinnata treva. Mima ni povede naprjako kym Filmovija grad. Pod krakata ni potyvashe i pruzhinirashe minalogodishna shuma.

Vyrvjahme mylcheshkom prez gorata, kojato beshe vlazhna i tymna.